

STAVANGER TINGRETT

DOM

Avsagt: 29.11.2017 i Stavanger tingrett, Stavanger

Saksnr.: 17-087687TVI-STAV

Dommer: Tingrettsdommer Ragnhild Olsnes

Saken gjelder: Beregning av lønn ved permittering

John Håkon Larsen

Advokat Bernt Hodne

mot

Transocean Offshore (north Sea) Ltd
Norsk avdeling av utenlandsk foretak

Advokat Pål Tangen

DOM

Saken gjelder tvist om beregningen av lønn i arbeidsgiverperioden ved permittering.

Framstilling av saken

John Håkon Larsen er ansatt i Transocean Offshore (North Sea) Ltd NUF – heretter Transocean eller selskapet. Transocean har flere flyttbare borerigger på norsk sokkel. Ved tre anledninger i 2015 og 2016 har selskapet permittert i alt 340 ansatte på riggene Transocean Barents (2015) og Transocean Arctic (2016), i perioder hvor riggene har vært i opplag i påvente av nye kontrakter. Selskapet har også sagt opp ca. 800 ansatte de siste par årene.

Larsen arbeider på Transocean Arctic i en 2-4 turnus. Han ble permittert første gang fra 28.3.2016. Partene er ikke uenige om lovligheten av permitteringen. Tvisten gjelder beregningen av lønnen etter permitteringslønnsloven § 4 i arbeidsgiverperioden på ti dager. Transocean har begrenset grunnlaget for beregningen av lønnen til 6 G (grunnbeløpet i folketrygden). Larsen mener han har krav på full lønn. Partene er for øvrig enige om beregningen, herunder om at differansen for Larsen er på kr 8 660.

Larsen innga stevning mot Transocean for Stavanger tingrett den 14.3.2017, som imidlertid ble oversendt til forliksrådet i henhold til tvisteloven § 4-2. Stavanger forliksråd besluttet å innstille saken den 20.4.2017.

Larsen reiste deretter søksmål ved stevning av 24.5.2017 med krav om at Transocean skal betale ham kr 8 860, som differansen mellom full lønn og den utbetalte lønnen da var beregnet til. I tilsvar av 27.6.2017 påsto Transocean seg frifunnet.

Larsen er medlem av Sammenslutningen av Fagorganiserte i Energisektoren (SAFE). Transocean er tilsluttet Norges Rederiforbund. Transoceans forståelse av hvordan permitteringslønnen skal beregnes er i samsvar med Rederiforbundets forståelse. Lønnsberegningen angår langt flere enn Larsen. SAFE og Transocean er enige om å kjøre Larsens sak som en såkalt pilotsak. Samme problemstilling er også aktuell i flere andre selskaper. Saken er derfor ikke behandlet etter reglene om småkravprosess, jf. tvisteloven § 10-1 tredje ledd bokstav d.

Hovedforhandling ble avholdt den 14.11.2017. For Larsen møtte prosessfullmektigen. Det var på forhånd avklart at det ikke var behov for at Larsen – som var offshore – møtte. For Transocean møtte personalsjef Inger Aase og prosessfullmektigen, og Aase avga forklaring. Det ble avhørt to vitner, begge tillitsvalgte i SAFE, og foretatt slik dokumentasjon som rettsboken viser.

Saksøkerens påstandsgrunnlag

Transocean har ikke hjemmel til å beregne lønnen etter permitteringslønsloven § 4 ut i fra et beregningsgrunnlag begrenset til 6 G.

Det er enighet om at lønnen pr. dag skal beregnes etter det prinsippet som ble fastsatt i Jæren tingretts dom av 17.4.2001, dvs. at månedslønnen deles på antall faktiske arbeidsdager pr. måned, og dette beløpet ganges med tre. At det gir en forholdsmessig høy utbetaling til offshore-arbeidere sammenlignet med en alminnelig arbeidstidsordning på land var lovgiver oppmerksom på, og det var ikke avgjørende.

I saken for Jæren tingrett var en begrensning på 6 G ikke tema. Det har heller ikke vært tema i drøftingene om permittering eller i varslene om permittering.

Permitteringslønsloven § 4 fastsetter at beregningsgrunnlaget for permitteringslønnen er det samme som beregningsgrunnlaget for sykepenger etter folketrygdloven §§ 8-28 til 8-30. Loven fastsatte tidligere at beregningsgrunnlaget var det samme som etter tidligere folketrygdlov §§ 3-4 bokstav a og 3-14. Loven viste ikke til folketrygdloven § 3-4 fjerde ledd, som fastsatte at det ikke ble gitt sykepenger for den del av inntekten som oversteg 6 G. Begrensningen på 6 G gjaldt derfor ikke. Ved endringen i 1997 pga. ny folketrygdlov var det ikke meningen å endre dette, jf. merknaden til bestemmelsen i Ot.prp. nr. 29 (1995-1996) og note 22 til permitteringslønsloven i Norsk lovkommentar.

Arbeids- og sosialdepartementet har samme forståelse av regelverket, jf. departementets brev til NITO av 21.4.2017. Det vises også til Arbeidstilsynets nettsider om permittering, hvor det ikke står noe om en begrensning til 6 G for arbeidsgivers lønnsplikt.

Permittering setter arbeidstaker i en vanskelig situasjon. Etter bare ti dager begrenses inntekten til dagpenger, og det er ikke enkelt for arbeidstakeren å få annet arbeid i en permitteringsperiode. De mange lovendringene som har vært i permitteringslønsloven gjelder antall dager arbeidsgiver har hatt lønnsplikt, aldri en begrensning av lønnen.

Spørsmålet om en eventuell begrensning til 6 G er lite omtalt i juridisk teori, formodentlig fordi svaret er klart. I Erik C. Aagaards artikkel i Arbeidsrett 2009 s. 120 legges den samme forståelsen av permitteringslønsloven § 4 til grunn som i Norsk lovkommentar, altså at det ikke gjelder en begrensning til 6 G.

Saksøkerens påstand:

1. Saksøkte dømmes til å betale John Håkon Larsen 8 660 kroner.
2. John Håkon Larsen tilkjennes sakens omkostninger.

Saksøktes påstandsgrunnlag

Spørsmålet i saken er om permitteringslønsloven pålegger arbeidsgiver å betale full lønn. Utgangspunktet i en arbeidsavtale er prinsippet om ytelse mot ytelse – arbeidsplikt og lønnsplikt. Ved permittering bortfaller i utgangspunktet både lønnsplikten og arbeidsplikten. Lønnsplikt for arbeidsgiver i en permitteringsperiode krever derfor klar hjemmel i lov.

Permitteringslønsloven pålegger arbeidsgiver lønnsplikt under permittering i en arbeidsgiverperiode, men loven gir ingen klar hjemmel for lønnsplikt for full lønn. Loven begrenser tvert om beregningsgrunnlaget for lønn under permittering til 6 G. Det følger direkte av lovens ordlyd, som fastsetter at beregningsgrunnlaget for permitteringslønn er det samme som for sykepenger etter folketrygdloven §§ 8-28 til 8-30. Folketrygdloven § 8-28 viser til § 8-10, som begrenser beregningsgrunnlaget til 6 G.

Motivet for å pålegge arbeidsgiver lønnsplikt under permittering er å overføre en byrde fra trygden til arbeidsgiver. Det er en direkte inngripen i bedriftens rett til å permittere uten lønnsplikt. Legalitetsprinsippet tilsier at lovens ordlyd og system må legges til grunn når bedriftens forpliktelse skal fastsettes. Inngrep overfor den enkelte krever hjemmel i lov, jf. Grunnloven § 113, og det innebærer at lovens ordlyd står sentralt ved tolkningen. Det vises til HR-2017-344-A, Rt-2015-1360 og Rt-2014-801.

Det er ingen klare holdepunkter i forarbeidene til folketrygdloven av 1997 for at det var meningen å unnta begrensningen på 6 G i permitteringslønsloven. Uttalelsene i juridisk teori er usikre, og må uansett ha mindre vekt enn lovens klare ordlyd og system. Departementets uttalelse har ingen overbevisende argumentasjon. Det vises til Rt-1997-285.

Permitteringslønsloven er endret en rekke ganger etter 1997, uten at det er sagt noe om at henvisningen i folketrygdloven § 8-28 til § 8-10 ikke skal gjelde ved beregningen etter permitteringslønsloven § 4.

Reelle hensyn tilsier også at begrensningen på 6 G gjelder. Arbeidsgivers lønnsplikt ved arbeidstidsordninger som her, med en turnus på to uker offshore og fire uker fri, med de varslingsregler og lønnsberegningsregler som er fastsatt i permitteringslønsloven § 3, innebærer at den økonomiske effekten av permittering for bedriften kan bli lav i en kritisk fase, mens arbeidstakerne kan beholde lønnen i en lang periode. De ulike hensyn som søkes balansert gjennom permitteringslønsloven og dagpengeordningen tilsier at det ikke bør være forskjellig beregningsgrunnlag for permitteringslønn og trygdeytelser. Det vises til Rt-2014-336.

Saksøktes påstand:

1. Transocean Offshore Ltd NUF frifinnes.
2. Transocean Offshore Ltd NUF tilkjennes sakens kostnader.

Rettens vurdering

Forholdet mellom arbeidstaker og arbeidsgiver reguleres av arbeidsavtalen, kollektive avtaler og reguleringer i lov. Permitteringsinstituttet er ikke hjemlet i lov, men utviklet gjennom rettspraksis og kollektive avtaler. Det gir arbeidsgiver en på visse vilkår ensidig rett til å suspendere arbeidsavtalen for en som oftest tidsbestemt, men likevel begrenset periode. Det antas å gjelde en alminnelig varslingsfrist på 14 dager før permittering kan iverksettes. Permittering innebærer i utgangspunktet at både arbeidsplikt og lønnsplikt suspenderes.

Med permitteringslønnsloven i 1988 ble det innført lønnsplikt i en arbeidsgiverperiode. I Ot.prp. nr. 11 (1987-1988) er lovforslaget begrunnet som følger:

«Bakgrunnen for lovutkastet er den praksis som i de siste tiår har utviklet seg gjennom tariffavtaler og sedvane mht bruk av permittering uten lønn i forbindelse med driftsinnskrenkning og driftsstans av kortere og lengre varighet. Antall permitteringer har de siste 10-15 år ligget svært høyt. Dette har flere uheldige sider. Dagens ordning gir bedriftene store muligheter til å overvelte normale lønnskostnader på arbeidsledighetstrygden, og kan derved sies å innebære en indirekte lønns subsidiering. Ordningen virker omstillingshemmende, fordi permitterte arbeidstakere er vanskelig å formidle til annet arbeid selv i en situasjon med stramt arbeidsmarked. Bruk av permittering innebærer derfor at bedriftene opprettholder en arbeidskraftsreserve. Permitteringsadgangen svekker arbeidstakernes lønnsvern og kan brukes for å omgå oppsigelsesvernet. Mot disse hensyn står hensynet til de enkelte bedrifter. Disse har begrensede muligheter til å tilpasse seg variasjoner i behovet for arbeidskraft på annen måte. En avveining av de motstridende hensyn tilsier at permitteringsadgangen ikke bør oppheves helt. Det er imidlertid rimelig at bedriftene selv bærer en del av kostnadene ved de fordeler bedriftene oppnår ved bruk av permittering. Departementets forslag tar først og fremst sikte på å motvirke de nokså kortvarige og svært langvarige permitteringer ved å knytte kostnader til bruken av permitteringer.»

Beregningen av permitteringslønnen er regulert i permitteringslønnsloven § 4. I første ledd fastsettes lønnsnivået, i andre ledd den konkrete beregningen av permitteringslønnen i arbeidsgiverperioden. Det er bestemmelsen i første ledd partene i saken strides om, som opprinnelig lød som følger:

«Beregningsgrunnlaget for permitteringslønn er det samme som beregningsgrunnlaget for sykepenger etter lov 17 juni 1966 nr 12 om folketrygd § 3-4 bokstav a og § 3-14, med tilhørende forskrifter.»

I merknadene til bestemmelsen heter det bl.a. som følger i proposisjonen:

«Reglene om beregning av permitteringslønn skal først og fremst sikre arbeidstakeren lønn og arbeidsvederlag i visse perioder som om permitteringen ikke hadde funnet sted. ...

Når det gjelder beregningsgrunnlaget for permitteringslønn, har departementet funnet det hensiktsmessig å ta utgangspunkt i reglene om beregningsgrunnlaget for sykepenger i folketrygdloven kap 3. Dette er regler som tar sikte på å yte full lønnskompensasjon under fravær, og som allerede er kjent og innarbeidet i arbeidslivet. Utkastet § 4 nr 1 henviser derfor direkte til bestemmelsene i folketrygdloven § 3-4 bokstav a og § 3-14 med tilhørende forskrifter. Dette innebærer at

beregningsgrunnlaget for permitteringslønn som hovedregel vil være den gjennomsnittlige arbeidsinntekt de siste fire uker før permitteringen ble iverksatt.»

Bestemmelsen viste ikke til folketrygdloven § 3-4 fjerde ledd, som fastsatte begrensningen på 6 G i sykepengegrunnlaget. Permitteringslønsloven § 4 første ledd ble forstått slik at begrensningen til 6 G ikke gjaldt, og slik ble den praktisert. Retten oppfatter partene slik at de er enige om det. Jf. også NOU 1993:19 Erfaringer med lov om lønnsplikt under permittering, hvor det i kapittel 2 gis en framstilling av permitteringsordningen. I punkt 2.5.2 framgår på s. 7-8:

«§ 4 viser ikke til folketrygdloven § 3-4 fjerde ledd. Dette innebærer at begrensningen på 6 ganger folketrygdens grunnbeløp som gjelder for sykepenger ikke gjelder for permitteringslønn etter permitteringsloven.»

Transocean begrunner sitt standpunkt i saken med den endringen i permitteringslønsloven som skjedde i forbindelse med vedtakelsen av ny folketrygdlov i 1997.

Permitteringslønsloven § 4 første ledd lyder etter endringen slik:

«Beregningsgrunnlaget for permitteringslønn er det samme som beregningsgrunnlaget for sykepenger etter folketrygdloven §§ 8-28 til 8-30.»

Merknaden til bestemmelsen i Ot. prp. nr. 29 (1995-1996) er slik:

«Endringen gjelder kun en justering av en henvisning til folketrygdloven.»

I folketrygdloven § 8-28 om sykepengegrunnlaget i arbeidsgiverperioden henvises i første ledd til § 8-10: «*Sykepengegrunnlaget som nevnt i § 8-10 fastsettes i arbeidsgiverperioden etter en beregnet aktuell ukeinntekt....*», og folketrygdloven § 8-10 andre ledd fastsetter at sykepengegrunnlaget pr. år ikke kan overstige 6 G. Retten kan imidlertid ikke se at «*lovens ordlyd og system*» er klar på at begrensningen på 6 G skal gjelde etter permitteringslønsloven § 4. At det i folketrygdloven § 8-28 refereres til § 8-10, er ingen klar bestemmelse om at begrensningen på 6 G i § 8-10 andre ledd skal gjelde. Det henvises ikke til § 8-10 i permitteringslønsloven § 4, på samme måte som det ikke ble henvist til § 3-4 fjerde ledd i folketrygdloven fra 1966. Når dette sammenholdes med at endringer i permitteringslønsloven ikke var tema i forbindelse med arbeidet med ny folketrygdlov, og med at det av merknaden til endringen framgår klart at det kun var en henvisningsjustering som ble foretatt i permitteringslønsloven, kan retten ikke se at verken ordlyd eller forarbeider gir noe grunnlag for å innfortolke en endring slik Transocean hevder.

Når det gjelder saksøktens anførsler vedrørende legalitetsprinsippet, jf. Grunnloven § 113, bemerkes i tillegg til at retten er uenig i at lovens ordlyd og system klart må forstås som anført av saksøkte, at legalitetsprinsippet slik retten ser det ikke tilsier en tolkning av permitteringslønsloven i arbeidsgivers favør. Legalitetsprinsippet beskytter tradisjonelt fundamentale goder, og slik at jo mer inngripende tiltak, jo klarere hjemmel kreves.

Permittering er prinsipielt en ensidig endring av en avtale, jf. innledningsvis, som neppe kan ses på som en grunnleggende rettighet. Permitteringslønsloven griper inn i forholdet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker, og må slik retten ser det tolkes ut fra hva som er best i samsvar med en avveining av de relevante rettskildefaktorer.

Det er framlagt en utskrift fra Rederiforbundets nettsider, hvor loven tolkes slik at det gjelder en begrensning på 6 G. Standpunktet er imidlertid ikke begrunnet. Det heter bare at «*I praksis beregne grunnlaget som for sykepengene begrenset oppad til 6 ganger grunnbeløpet ...*»

I juridisk teori er det lagt til grunn at det ikke gjelder en begrensning i beregningsgrunnlaget på 6 G, jf. professor Henning Jakhelln i Norsk lovkommentar note 22:

«Etter at bestemmelsen nå er endret ved folketrygdloven 28. februar 1997 nr. 19, fremgår det ikke like klart om begrensningen på 6 ganger folketrygdens grunnbeløp får anvendelse. Endringen ved folketrygdloven 1997 er imidlertid forutsatt ikke å skulle medføre noen realitetsendring, jf. foregående note. Det synes derfor fortsatt å måtte legges til grunn at begrensningsregelen på 6 ganger folketrygdens grunnbeløp (se nå ftrl. § 8-10 annet ledd) ikke får anvendelse.»

Det samme standpunktet er lagt til grunn av advokat Aagaard i den artikkelen saksøkeren har vist til.

Transocean anfører at reelle hensyn tilsier en begrensning i beregningsgrunnlaget, pga. den økonomiske belastningen i en for bedriften vanskelig situasjon. Retten ser det slik at avveiningen av de ulike økonomiske hensyn har vært sentrale ved innføringen av permitteringslønn og de endringene som har vært foretatt opp gjennom årene av antall dager arbeidsgiver må betale permitteringslønn og lengden på permitteringsperioden, slik at det ikke er grunnlag for å vektlegge hensynet til bedriften i den retning saksøkte har anført.

Retten konkluderer med at det ikke er grunnlag for å forstå permitteringslønsloven § 4 slik at det gjelder en begrensning i beregningsgrunnlaget på 6 G. Saksøkerens påstand tas derfor til følge.

For saksomkostningsavgjørelsen kommer tvisteloven § 20-2 første ledd, jf. andre ledd til anvendelse, i det retten mener at det ikke er grunnlag for unntak fra omkostningsansvaret. Prosessfullmektigen har i saksomkostningsoppgave krevd kr 80 000 til dekning av salær. Oppgaven er spesifisert slik tvisteloven § 20-5 tredje ledd krever, og retten anser kravet for å være i samsvar med første ledd. Saksomkostninger tilkjennes dermed i samsvar med oppgaven.

Dommen er avsagt en dag etter lovens frist grunnet tett med berammelser.

DOMSSLUTNING

1. Transocean Offshore (North Sea) Ltd Nuf skal betale kroner 8 660 – åttetusensekshundreogseksti – til John Håkon Larsen innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av dommen.
2. Transocean Offshore (North Sea) Ltd NUF skal betale kroner 80 000 – åttitusen – til John Håkon Larsen innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av dommen.

Retten hevet

Ragnhild Olsnes

Rettledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.

Rettledning om ankeadgangen i sivile saker

Reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 om anke til lagmannsretten og Høyesterett regulerer den adgangen partene har til å få avgjørelser overprøvd av høyere domstol. Tvisteloven har noe ulike regler for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger.

Ankefristen er én måned fra den dagen avgjørelsen ble forkynt eller meddelt, hvis ikke noe annet er uttrykkelig bestemt av retten. Ankefristen avbrytes av rettsferien. Rettsferie er følgende: Rettsferiene varer fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag, fra og med 1. juli til og med 15. august og fra og med 24. desember til og med 3. januar, jf. domstoloven § 140.

Den som anker må betale behandlingsgebyr. Den domstolen som har avsagt avgjørelsen kan gi nærmere opplysning om størrelsen på gebyret og hvordan det skal betales.

Anke til lagmannsretten over dom i tingretten

Lagmannsretten er ankeinstans for tingrettens avgjørelser. En dom fra tingretten kan ankes på grunn av feil i bedømmelsen av faktiske forhold, rettsanvendelsen, eller den saksbehandlingen som ligger til grunn for avgjørelsen.

Tvisteloven oppstiller visse begrensninger i ankeadgangen. Anke over dom i sak om formuesverdi tas ikke under behandling uten samtykke fra lagmannsretten hvis verdien av ankegenstanden er under 125 000 kroner. Ved vurderingen av om samtykke skal gis skal det blant annet tas hensyn til sakens karakter, partenes behov for overprøving, og om det synes å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket eller ved behandlingen av saken.

I tillegg kan anke – uavhengig av verdien av ankegenstanden – nektes fremmet når lagmannsretten finner det klart at anken ikke vil føre fram. Slik nekting kan begrenses til enkelte krav eller enkelte ankegrunner.

Anke framsettes ved skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Selvprosederende parter kan inngi anke muntlig ved personlig oppmøte i tingretten. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater inngir muntlig anke.

I ankeerklæringen skal det særlig påpekes hva som bestrides i den avgjørelsen som ankes, og hva som i tilfelle er ny faktisk eller rettslig begrunnelse eller nye bevis.

Ankeerklæringen skal angi:

- ankeinstansen
 - navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
 - hvilken avgjørelse som ankes
 - om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
 - det krav ankesaken gjelder, og en påstand som angir det resultatet den ankende parten krever
 - de feilene som gjøres gjeldende ved den avgjørelsen som ankes
 - den faktiske og rettslige begrunnelse for at det foreligger feil
 - de bevisene som vil bli ført
 - grunnlaget for at retten kan behandle anken dersom det har vært tvil om det
 - den ankende parts syn på den videre behandlingen av anken
-

Anke over dom avgjøres normalt ved dom etter muntlig forhandling i lagmannsretten. Ankebehandlingen skal konsentreres om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet og tvilsomme når saken står for lagmannsretten.

Anke til lagmannsretten over kjennelser og beslutninger i tingretten

Som hovedregel kan en *kjennelse* ankes på grunn av feil i bevisbedømmelsen, rettsanvendelsen eller saksbehandlingen. Men dersom kjennelsen gjelder en saksbehandlingsavgjørelse som etter loven skal treffes etter et skjønn over hensiktsmessig og forsvarlig behandling, kan avgjørelsen for den skjønnsmessige avveiningen bare angripes på det grunnlaget at avgjørelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan bare ankes på det grunnlaget at retten har bygd på en uriktig generell lovforståelse av hvilke avgjørelser retten kan treffe etter den anvendte bestemmelsen, eller på at avgjørelsen er åpenbart uforsvarlig eller urimelig.

Kravene til innholdet i ankeerklæringen er som hovedregel som for anke over dommer.

Etter at tingretten har avgjort saken ved dom, kan tingrettens avgjørelser over saksbehandlingen ikke ankes særskilt. I et slikt tilfelle kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Anke over kjennelser og beslutninger settes fram for den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anke over kjennelser og beslutninger avgjøres normalt ved kjennelse etter ren skriftlig behandling i lagmannsretten.

Anke til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Slikt samtykke skal bare gis når anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. – Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta til behandling anker over *kjennelser og beslutninger* dersom de ikke reiser spørsmål av betydning utenfor den foreliggende saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves, eller den i det vesentlige reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelse og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.
